

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

nimi: Eesti Lasterikaste Perede Liit

registrikood: 80090320

tänavatänu nimi, Lossi tn 35-22

maja ja korteri number:

linn: Viljandi linn

maakond: Viljandi maakond

postisihthnumber: 71004

telefon: +372 55535482, +372 4370055

e-posti aadress: info@lasterikkad.ee

veebilehe aadress: www.lasterikkad.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	36
Bilanss	36
Tulemiaruanne	37
Rahavoogude aruanne	38
Netovara muutuste aruanne	39
Raamatupidamise aastaaruande lisad	40
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	40
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed	41
Lisa 3 Võlad ja ettemaksed	42
Lisa 4 Annetused ja toetused	42
Lisa 5 Jagatud annetused ja toetused	43
Lisa 6 Tööjõukulud	43
Lisa 7 Seotud osapooled	43
Aruande allkirjad	44

Foto: Tiit Mõtus

TEGEVUS- ARUANNE 2023

Eesti Lasterikaste Perede Liit

Registrikood: 80090320

Aadress: Lossi 35-22, Viljandi

Telefon: 437 0055

E-mail: info@lasterikkad.ee

Eesti Lasterikaste Perede Liit
NPO Estonian Association of Large Families

www.lasterikkad.ee • www.perekaart.ee • www.peresobralik.ee

www.lasterikkad.ee/noustamine

Aruandeperiood: 01.01.2023 - 31.12.2023

Sisukord

Eesti Lasterikaste Perede Liit organisatsioonina	3
Liidu liikmed	4
Tunnustame ja märkame	5
Aasta suurpere 2023	5
Tunnustusauhind "Lastega ja lastele"	5
Tunnustusauhind "Pärlipüüdja"	6
Perede huvide kaitse	7
Meie tegemised	8
Lapsed ei tohi olla riigi kokkuhoiu koht	10
Perekaart – unistustest võimalusteni	11
Peresõbralikud toitlustusasutused	12
Võrgustikutöö	14
Liikmepäevad ja üldkoosolek	15
Kogukonnatöö	15
Mõttekool	16
Vabatahtlike tänuüritus	16
Peretunde loomine	17
Positiivset vanemlust toetavad koolitused	18
Pere ja paarisuhete toetamine	18
Kogemusnõustamine	19
Annetuste kogumine ja vahendamine	19
Ühiskondliku suhtumise kujundamine	20
Tere tulemast lasterikkuse võlumaailma	21
Rändnäitus "Naise elu lõuend"	21
Traditsioonitruud sündmused	22
Podcast Sumin	25
Meie nähtavus	27
Erilised tänusõnad	28
Raamatupidamise aruanne	33

Mõttekool. Foto: Eesti Lasterikaste Perede Liit.

Eesti Lasterikaste Perede Liit organisatsioonina

Eesti Lasterikaste Perede Liit (edaspidi Liit) on kolme ja enama lapsega peresid koondav katusorganisatsioon, kes lähtub oma tegevustes suurte perede väärtustamisest ja toetamisest.

Liit osaleb õigusaktide väljatöötamisel ning arendab Liikmesorganisatsioonide (edaspidi LO) ühistegevust Eestis. Sageli on Liit ühenduslülilik heategija ja abisaaja vahel, aidates seeläbi erinevad osapooled omavahel kokku viia.

Liidu **missiooniks** on seista selle eest, et Eesti lasterikas pere tunneks end väärtustatuna ja turvaliselt. Selleks teeme koostööd partneritega riiklikul, kohalikul ning rahvusvahelisel tasandil.

LIIDU ALUSVÄÄRTUSED

Eneseareng ja sisemine tasakaal

Märkamine ja panustamine

Ausus

Usaldatavus ja usaldusväarsus

Liidu sõnumite põhifookuses on alati
LASTERIKKA PERE HEAOLU

Liidu tunnuslause
Lasterikkus on tõeline rikkus

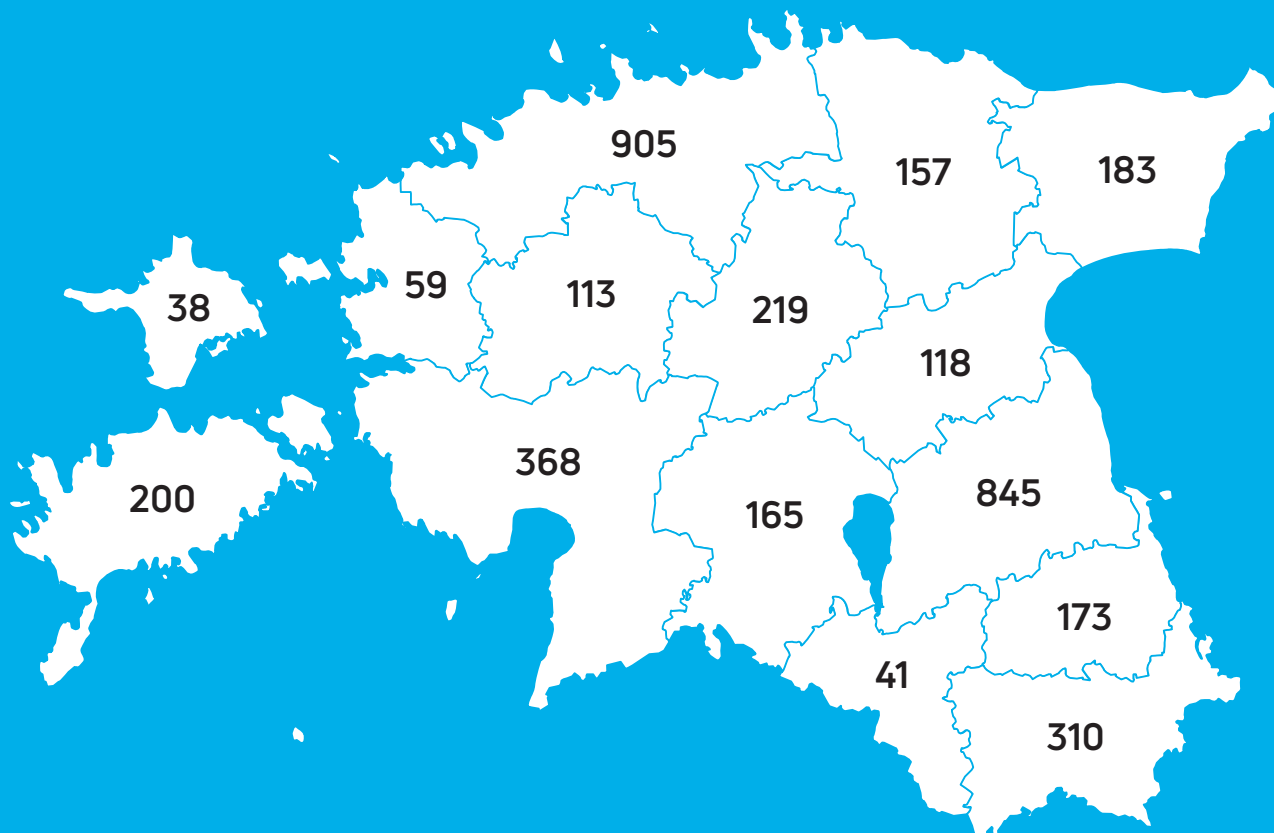
Perekaardi tunnuslause
Unistustest võimalusteni

Liidu liikmed

2023. aastal kuulus Liidu liikmeskonda **19 juriidilist isikut**.

Liikmesorganisatsioonid (edaspidi LO) tegutsevad **kõikides maakondades**. Kui üldjoontes on liikmesorganisatsioon ka maakondlik organisatsioon, s.t. et maakonnas on üks ühendus, siis Harjumaal on Liidu liikmeskonda kuuluvaid organisatsioone neli ja Põlvamaal kaks.

Kokku kuulub võrgustikku 3 894 kolme ja enama lapsega perekonda ja nendes perekondades on sirgumas **13 705 last**.

Tunnustame ja märkame

Aasta Suurpere 2023

Aasta Suurpere 2023 elab Tartumaal Vasula alevikus, kus ema Britt Kalam ja isa Kristjan Kalam kasvatavad nelja last: Maria (6), Markus (4), Mattias (3) ja Marten (1). Nii ema kui isa on Tartu Ülikooli reaalteaduste tausta ja teaduskraadiga ehk nagu nad ise ütlevad "hariduse ja teaduspõhisuse usku". Isa töötab teadlase ja õppejõuna, ema töötab praegu pere väikseima kõrvalt kodukontoris fintech-firma analüütikuna ning õpib enesetäiendamise sooviga taimekasvatuse eriala Olustvere Teenindus- ja Maa-majanduskoolis.

Üheskoos on nad ette valmistanud ja läbi viinud gümnaasiumiõpilastele matemaatika riigieksamiks valmistumise kursusi ning aastal 2017 võitnud koostöös Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseumiga aasta muuseumihariduse edendaja auhinna koolilastele tehtud interaktiivsete programmide eest, mis tutvustavad spordi, matemaatika ja füüsika vahelisi seoseid. Ema on välja töötanud ja mitu aastat õpetanud ka lasteaias huviringi "Mänguline matemaatika" ning peab Instagrami lehekülge "MaMaMaatika", kus postitab erinevaid nippe ja viise, kuidas õpetada

Aasta Suurpere 2023, perekond Kalam. Foto: Ardo Kaljuvee.

matemaatikat loovalt, kaasahaaravalt ja päriselust lähtuvalt. Ka enda lapsi õpetab pere olema maailma suhtes uudishimulikud ja loomingulised ning otsima kõigele selgitust ja põhjuseid.

Liidul on välja kujunenud traditsioon kinkida Aasta Suurperele lasterikaste perede emade ja tütarde poolt ömmeldud suur lapitekk. Käesoleval aastal valmis ainulaadne tekk Järvamaa Lasterikkad liikmete poolt. Aitäh kõikidele nobenäppudele!

Tunnustusauhind "Lastega ja lastele"

Auhinnaga "Lastega ja lastele" täname ja tunnustame inimesi ja organisatsioone, kelle uued algatused või pikemaajaline tegevus on positiivselt mõjutanud laste ja pere käekäiku kohalikul, maakondlikul või üleriigilisel tasandil.

Auhinda annavad välja: MTÜ Eesti Asenduskodu Töötajate Liit, MTÜ Lastekaitse Liit, MTÜ Oma Pere, MTÜ SEB Heategevusfond, Sotsiaalkindlustusamet, Vabariigi Presidendi Kantselei, Õiguskantsleri Kantselei ning Eesti Lasterikaste Perede Liit.

Tunnustusauhind "Lastega ja lastele". Foto: Aron Urb.

Tunnustusauhinnale esitati kokku 121 taotlust, millest 20 elutöö preemia, 7 lapse suurele teole ja 94 muutuste loojale.

2023. aasta laureaadid on:

- Lapse suur tegu – Lisette Lee
- Muutuste looja – Anna Frank
- Elutööpreemia – Kaari Sillamaa
- Laste- ja noortežürii tunnustus – Peep Tarre
- Ergutusauhind – Eesti Antidopingu ja Spordieetika Sihtasutus

ERR-i tunnustusürituse erisaade

["Lastega ja lastele 2023"](#) [↗](#)

2023. aasta auhinnapiltide autor on kunstnik ja lasteraamatute illustraator

[Kristi Kangilaski](#) [↗](#)

[Meediakajastused](#) [↗](#)

Tunnustusauhind "Pärilipüüdja"

"Pärilipüüdja" konkursi eesmärk on tunnustada edasipüüdlikke ning silmapaistvaid suure pere vanemaid kahes erinevas kategoorias.

Tunnustus kategoorias "Teenäitaja" antakse lasterikka pere vanemale, kes on silma paistnud uuen-
duslike ideedega, mis kannavad pikaajalist ja elu-
jõulist eesmärki. Inimesele, kes on muutnud teiste
pere elu, kaasanud neid tegutsema oma kogu-
konnas, maakonnas või üleriigilisel tasandil.

Tunnustus kategoorias "Rajaleidja" antakse lasterikka pere vanemale, kes on omandanud akadeemilise kraadi kas bakalaureuse-, magistri- või doktoriõppes lasterikka pere vanemana, töö ja igapäeva toimetuste kõrvalt.

Liidu poolt välja antava "Teenäitaja" auhinna pälvis tänavu **Triin Jõgeva** Pärnumaalt ning "Rajaleidja" auhinna **Ida Ioao-Hussar** Läänemaalt.

Triin on nelja lapse ema, kes vapralt seljatanud rinnavähi lõpetades samal ajal Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži sotsiaaltöö ja rehabilitatsiooni eriala. Teekond haiguse ja kõrgkooliga oli täis väljakutseid, kuid Triinu moto on alati: "Saame alati hakkama, pole olukorda, kust väljapääsu ei ole!"

Triin on MTÜ Pärnumaa Lasterikkad aktiivne vabatahtlik, sh viimased 5 aastat ühingu juhatuse liige.

Tunnustusauhind "Pärilipüüdja". Foto: Riti Voll.

Tema töökus, südikus, piiritu empaatiavõime ning suur motivatsioon olla lasterikastele peredele teenäitaja on muljetavaldav ja esile tõstmist väärt.

Ida peres kasvab samuti neli last. Suvel lõpetas ta Tartu Ülikooli (TÜ) "Kogukondade arendamise ja sotsiaalse heaolu" magistrikaadi õpingud *cum laude* ja sellest sügisest õpib TÜ sotsiaalteaduste valdkonna doktorantuuris.

Ida töötab Haapsalu Neuroloogilise Rehabilitatsioonikeskuses tegevusterapeudina, Eesti Tegevusterapeutide Liidu juhatuses ning Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli nõuandva kogu, tegevusterapeudi ja abivahendispetsialisti kutsekomisjoni ning tegevusterapia õppekava nõukogu töös. Ida inspireerib oma silmapaistva tööeetika ja pühendumusega oma perekonda ja kogu ümbritsevat kogukonda.

Perede huvide kaitse

Strateegiline eesmärk: Oleme mõjukas lasterikaste perede huvikaitse teostaja ja arvamuslimmer perepoliitika kujundamises. Osaleme laste ja perede heaolu toetamisega seotud hoiakute, traditsioonide ja poliitikate kujundamises, et aidata kaasa ühiskonna lapse- ja perekesksemaks muutmisele.

Foto: Perefond Kivimäe-Laidro erakogu.

Meie tegemised

Aage Õunapi intervjuu Kuku Raadiole,

"Kuidas lasterikkad pered tänases Eestis toime tulevad ja kas me väärtustame neid piisavalt".

03.01

Kohtumine Sotsiaalministeeriumi

esindajaga strateegilise partnerluse projekti raames.

02.02

Avalik kiri Kaja Kallasele:

Peredelt lastetoetuste äravõtmine on lubamatu ja alatu.

14.04

Katrin Kiisk arvamus Eesti Päevalehes,

"Riigieelarve miinuse katmine ei tohi tulla laste heaolu arvelt".

19.04

Kohtumine Sotsiaalkaitseministri

Signe Riisaloga perehüvitiste seaduse ja perekonnaseaduse muutmise seaduse eelnõu osas. Osalesid *Katrin Kiisk* ja *Aage Õunap*.

20.04

Esitasime Liidu seisukoha perehüvitiste

seaduse ning perekonnaseaduse muutmise seaduse eelnõu osas Sotsiaalministeeriumile.

21.04

Algatasime petitsiooni

Rahvaalgatuse koduleheküljel

"Lapsed ei tohi olla riigi kokkuhoiukoht".

25.04 - 01.06

Algatuse raames soovisime et Riigikogu:

- peataks plaani kärpida suurperede kui ühe haavatavama sihtgrupi toetust, nii et tänane peretoetuse määr jääks kehtima. Vastasel korral ähvardab väikese ja keskmise sissetulekuga suurperesid taas vaesusesse langemine;
- säilitaks tänase perehüvitiste süsteemi – kehtiva suurperede toetuse indekseerimise ja sujuva vähendamise, ning lisaks indekseeriks ka lastetoetused (sh pere esimesele ja teisele lapsele ning üksikvanemate lastele);
- säilitaks tulumaksuvabastuse alates teisest lapsest ning taastaks tulumaksuvabastuse ka esimese lapse eest.

09.05

Toimus Riigikogu sotsiaalkomisjoni avalik

istung, kus arutati perehüvitiste seaduse ning perekonnaseaduse muutmise seaduse eelnõu 17 SE. Ettekandega osalesid *Aage Õunap* ja *Katrin Kiisk*.

18.04 - 15.06

Meedias avaldati lasterikaste perede hüvitistega seonduvaid kajastusi kokku 600.

Nendest Liiduga seonduvaid kajastusi oli 122, sellest üle 80 jõudis ajalehtede ja ajakirjade veebi või paberväljaannetesse, 20 kõlas raadioetrites ning 17 jõudis teleekraanile.

23 748 allkirja

Kärbete vastane rahvaalgatus sai **23 748** allkirja, mis on Eesti ühiskonnas absoluutne rekord!

Riigikogu juhatus võttis menetlusse Liidu algatatud kollektiivse pöördumise „Lapsed ei tohi olla riigi kokkuhoiukoht“ ja edastada selle menetlemiseks sotsiaalkomisjonile.

06.06

Liidu esindajad andsid Riigikogu esimehele üle 23 748 allkirja laste arvelt kärpimise vastu. Kohtumisel selgitati veelkord, et kiirustatult ja mõjuanalüüsides tehtud perehüvitiste kärped löövad valusalt nii lapsi, nende vanemaid kui sündivust järgnevatel aastatel.

08.06

Liidu juhatus pöördus Eesti Vabariigi Presidendi poole palvega jätta riigikogu poolt 14. juunil 2023 vastu võetud seaduse muudatused – perehüvitiste seaduse ning perehüvitiste seaduse, perekonna-seaduse ja töölepingu seaduse muutmise seaduse näol – välja kuulutamata.

15.06

Arvamusfestivali „Elukaare ala“ raames toimus Sünnitusmajade Fondi arutelu „Miks meil lapsi ei sünni?“. Paneelis uuriti, kas sündivust on üleüldse võimalik reguleerida? Kes on sihtgrupp ja mis mõjutaks asjaosalisi? Miks seda teemat aina tõstatatakse? Arutelus osales Aage Õunap ning arutelu vestlus on [järel kuulatav](#)

11.08

Riigikogu Sotsiaalkomisjoni istung, kus arutlusele tuli Liidu poolt ellu kutsutud rahvaalgatus. Kontaktivormis toimunud istungil osalesid Aage Õunap ja Katrin Kiisk.

04.09

Huvikaitse ja koostöökohtumine Sotsiaalkindlustusametis, mille fookuses oli Perekaardi programmi laiendamine hooldusperedele.

06.09

Kodutoetus lasterikastele peredele. Hindamiskomisjonis osalemine.

29.09

Kontaktivormis kohtumine strateegilise partnerluse projekti rahastaja esindajaga, osalesid Aage Õunap ja raamatupidajad. Kohtumisel andsime ülevaate projekti elluviidud tegevustest ning eelseisvatest plaanidest ning väljakutsetest.

18.10

SA Kodanikühiskonna Sihtkapitali kogemuspäeval „Mitu lõime, üks kangas“, osalemine pikaajaliste töötute lõimumise töögrupis. Liitu esindasid Aage Õunap ja Angela Oja.

15.11

Liit viis läbi mootorisõidukimaksu puudutava küsitluse, mille vastanute määr oli Liidu ajaloo aktiivseim ning vastanute arv väga kõrge – 59,8% liikmeskonnast ehk 2 332 perekonna esindajad.

25.10 - 05.11

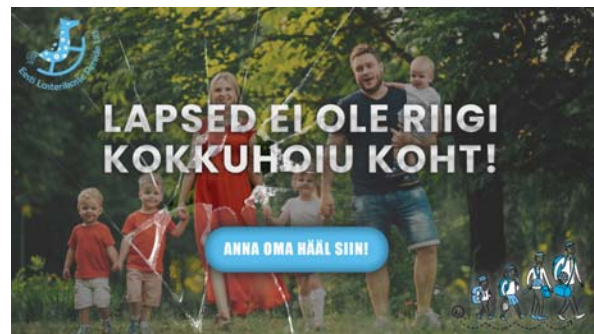
Küsitlusel osalenute keskmine leibkonna suurus oli 5,6 liiget ning keskmine laste arv peres 3,6 last. Kõige enam vastanuid, 67,1%, elas maal või asulas/alevikus, vastanute 5,1% elab Tallinnas ning 9,3% elab maakonna keskuses. Saabunud vastustest tehti analüüs ning kokkuvõtted koos järelduste ja ettepanekutega esitati Õiguskantsleri büroole, Rahandusministrile, Riigikogu liikmetele ning erakondade esimeestele.

Lapsed ei tohi olla riigi kokkuhoiu koht

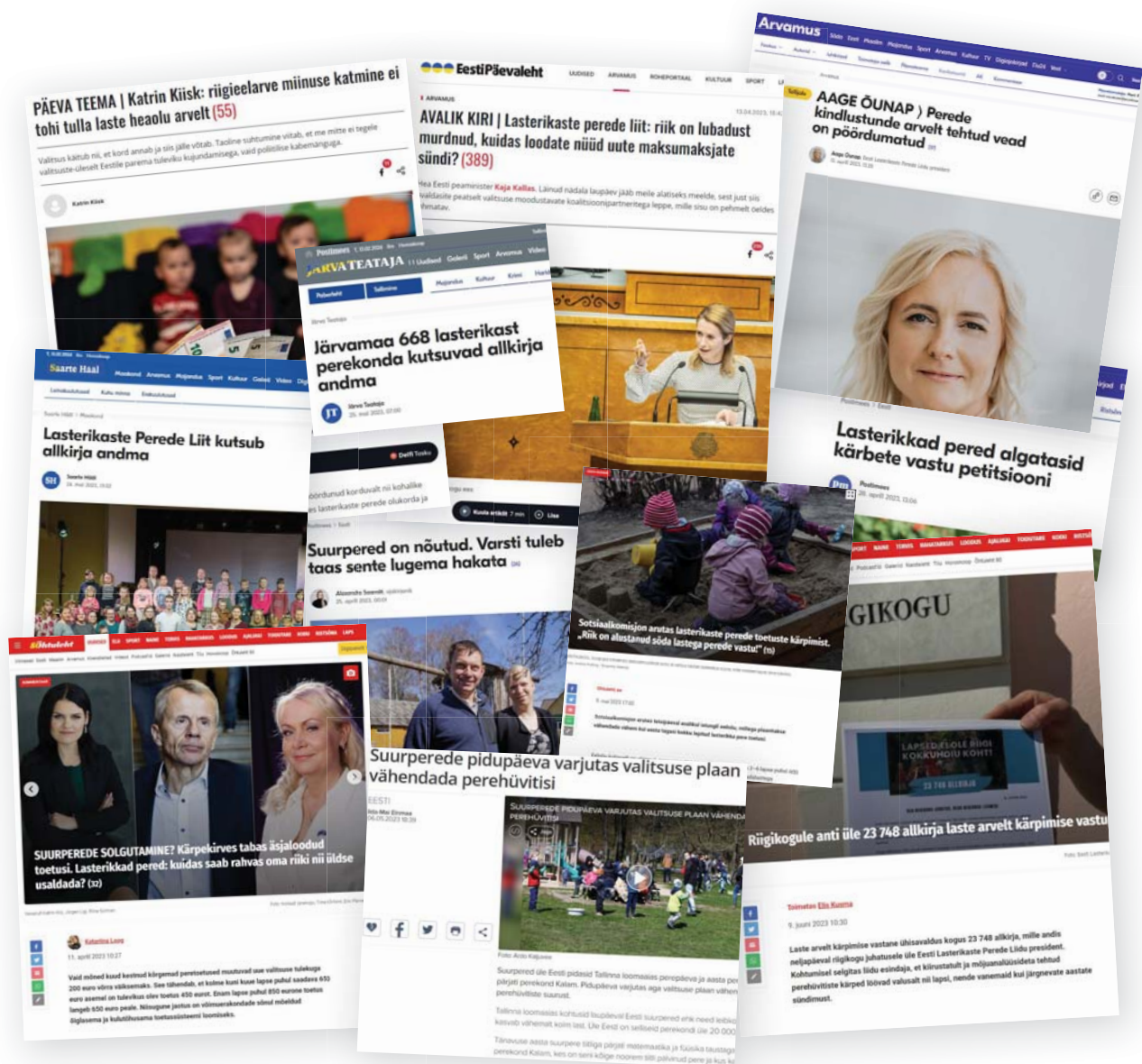
Rahvaalgatus "Lapsed ei tohi olla riigi kokkuhoiu koht" sai väga jõulise kajastuse vahemikus 28.05.-15.06. Perede ütehoidmine, 23 748 allkirja ja perede meeleto tahe muutusteks, Liidu arvukad sõnavõttud ja pöördumised, sh. riigikogu esimehe, sotsiaalkomisjoni ja EV presidendi poole.

Võib hinnata, et Liit ning lasterikaste perede huvide eest seismine jõudis nähtavalt ja kuuldavalt ka meediasse (kokku üle 120 kajastuse pooleteist kuu jooksul).

Nii rahvaalgatuse kui ka teema kajastamisega üldiselt tulid kaasa nii üleriiklikud meediakanalid

kui ka maakondlikud väljaanded, teemale andsid hoogu opositsioonierakonnad meeleavalduste ning riigikogu menetluse pidurdamisega.

Perekaart – unistustest võimalusteni

2023. aasta möödus suuresti pühendudes Perekaardi sisuloomele – positiivse, läbimõtestatud kuvandi loomisele meie sotsiaalmeediakanalites, Perekaardi tulevikuplaanide väljatöötamisele ning uute ideede rakendamisele. Aasta vältel kogusime kokku ning kajastasime 24 pere kogemustlugu Perekaardi kasutamisest – uurisime perele lemmikkohti, Perekaardi vajalikkust nende igapäevatoimetustes ning küsisime ka konstruktiivset tagasisidet otse kasutajalt. Esimest korda kaasasime oma sotsiaalmeedia turundusplaani suunamudija, kellega viisime läbi eduka Perekaardi kampaania. Aprillis

kohtusime oma ala ekspertidega, et hinnata Perekaardi potentsiaali, panna paika tulevikuplaane ning edasist strateegiat ja ärimudelit. Viisime läbi kolmepäevase Perekaardi hackathoni. Katsetasime erinevaid Perekaardi partnerite tutvustamise strateegiaid, tegime mitmete ettevõtetega koostööd ning traditsiooniliselt toimus detsembrikuus ka Perekaardi advendiloos. Tänu koostööpartneritele saime kingitustega rõõmustada koguni 52te perekonda, loosimängus osalejaid oli igal päeval keskel läbi 280 perekonda.

101 UUT PEREKAARDI PARTNERIT

PEREKAARDI PROGRAMMIGA LIITUNUD UUED ETTEVÕTTED 2023. AASTAL

• 2 G Baltic Company OÜ	• Geenius Meedia OÜ	• Lillevoog OÜ	• Sanmare Trade OÜ
• Ajakeskus Wittenstein SA
(lisas täiendava tegevuskoha)	• Geras Sportas UAB	• Lillikeskus OÜ	• Saturn Investments OÜ
• Anaimar OÜ	• Gitana OÜ	• LL Legend OÜ	• Seik OÜ
• Arkaadia Präänikud OÜ	• Greenfox OÜ	• Lossi Catering OÜ	• Stritsel OÜ
• Arthemise Kontoritarbed OÜ	• grillfoods OÜ	• Mahonidisain OÜ	• Swedox OÜ
• Arvutikeskus OÜ	• Grips OÜ	• Mai Events OÜ	• Swipe Eesti OÜ
• Arvutikeskus Teenused OÜ	• HALDJALILL OÜ	• Maitsemõis OÜ	• Tegutse teadlikult OÜ
• Balago OÜ	• Happy Classes OÜ	• Mõnnakas OÜ	• TEKAMER OÜ
• BaltBaby OÜ	• Hariduse Edendamise SA	• Mängime Koos OÜ	• ThinkIT Invest OÜ
• Beauty Dep Ilutuba OÜ	• HC GYM OÜ	• NEGOTSIANT OÜ	• Tip-Toping OÜ
• BitBoard OÜ	• HC Pro AS	• Nooram OÜ	• Toidumaania OÜ
• BobCatAbi OÜ	• HF Järve OÜ	• Nupu Learning OÜ	• ToLowCarbs OÜ
• Boostbox OÜ	• Iglupark OÜ	• Nõmme Kaubandus OÜ	• Transplanet OÜ
• Brandyourself OÜ	• Iglupark OÜ (OIU Sadam)	• Nädaline OÜ	• TREFLY OÜ
• Cafeta OÜ	• KaguTehno OÜ	• Olja Gusseva FIE	• Tõrvaugu Mahe talu OÜ
• Chrislin S. OÜ	• Kallis OÜ	• OÜ Mones & Tuur	• Tänavastudio OÜ
• Comberra OÜ	• Karo Servis OÜ	• Pablo OÜ	• Uneliiva Livia OÜ
• DONDELLA OÜ	• Kihnu Kultuuriruum SA	• PAREM HOMNE MTÜ	• Veinikuningad OÜ
• Eesti Maaülikool
(Võrtsjärve õppekeskus)	• Kurikas OÜ	• Pehme samm OÜ	• WERROWOOL OÜ
• Eesti Tantsuagentuur SA	• Kätlyn Priimats FIE	• Pärnu Spa Hotell OÜ	• Vihula Manor Hospitality OÜ
• Elekter ME OÜ	• Lapsed Rooli OÜ	• R&G Invest OÜ	• Viljandi Rattaklubi MTÜ
• Eltas Auto OÜ	• Leano Pro OÜ	• Restoran Allee Kalev Spa's	• VIRMA M.T. OÜ
• Expressline OÜ	• Lemonfood OÜ	• Restovibe OÜ	• Viru Folk MTÜ
• Foodie Family OÜ	• Lidl Eesti OÜ	• Roheliste Rattaretked MTÜ	• Wrapimaja OÜ
	• Liiguste toitlustus OÜ	• Saaremaa Muuseum SA	• Vääna Puukool OÜ
		• Samilta OÜ	• Wöhrmann Restoran OÜ

Peresõbralikud toitlustusasutused. Foto: Karli Saul.

Peresõbralikud toitlustusasutused

Peresõbraliku toitlustusasutuse märgise väljaandmise eesmärk on väärtustada ja tunnustada toitlustusega tegelevaid ettevõtteid, kes on astunud olulisi samme selleks, et pakkuda lastega peredele kvaliteetset külastuskogemust. Märgise väljaandmisega panustatakse peresõbralikuma ühiskonna kujundamisse, kus märgatakse ja väärtustatakse lastega peresid.

Tunnustusmärgiga soovime tunnustada ettevõtteid, kes on koostanud tervisliku lastemenüü ning mõelnud lastega perede eripärale, sh loonud mängunurga või leidnud viisi, kuidas pakkuda lastele toidu ooteajal eakohast tegevust, panustanud mähkimisruumi olemasolusse, taganud ligipääsetavuse ka vankriga liiklejaile jne., ning mille kaudu suuname omakorda peresid tegema ka kodust väljas einestades tervislikumaid valikuid ning saama osa eriliselt peresõbralikust teenindus- ja külastuskogemusest.

Kokku pälvis 2023. aastal perede tunnustuse 48 toidukohta üle Eesti, millest viite – **Pann&Kook Tallinnas, GoSpa restoran Saaremaal, Lucca Restoran Tiskres Harjumaal, Tulivee Rannarestoran Lääne-Virumaal ja Ugandi Restoran Otepääl** – tunnustati **kuldmärgisega**.

Peresõbralikud toidukohad selgitati välja perede testkülastuste ja hindamiskomisjoni žürii tulemusel. Igat toidukohta külastas kampaania vältel kaks perekonda, kes hindasid kui lapse- ja peresõbralik on vastava toitlustusasutuse klienditeenindus, menüü, interjäär ja kas lastele on tagatud aja veetmiseks tegevusi ning vanematele mugavad võimalused lapse mähkimiseks.

48

PERESÕBRALIKKU
TOIDUKOHTA

5

KULDMÄRGIST

2023. aasta peresõbralikud toidukohad

Tallinn

Pann&Kook (kuldmärgis)
Brasserie 11
BOPP Kohvik
City Grill House
Fotografiska Tallinn
Lore Bistrot
MOOS Resto
MuSu Resto
Paju Villa
Restoran Allee
Restoran Nero
Ristorante Flavore
SNOOB Resto
Vapiano Foorum
Vapiano Solaris
Vapiano Ülemiste
Villa Thai

Harjumaa

Lucca Restoran (kuldmärgis)
Kohvik UKAS
OKO Resto
Restoran Üksik Rüütel

Pärnu

Fööniks Restoran
Pagaritöökoda Leivakas
Restoran Strand
Resto Võrgukuur
Statka Resto

Tartu ja Tartumaa

Cafe Truffe
Elva Keegel ja Resto
Juulamõisa kohapärimuskohvik
Kohvik Newton
Kohvik Spargel
Vapiano Kvartal

Lääne-Virumaa

Sarvik Grillresto
Vihula Mõisa Restoran
Virma Pubi

Ida-Virumaa

Tulivee Rannarestoran (kuldmärgis)

Saaremaa

GoSpa Restoran (kuldmärgis)
Chameleon Kohvik-Lounge
Restoran Särg

Viljandimaa

Kohvik Fellin
Kohvik Muusa

Valgamaa

Ugandi Resto (kuldmärgis)
Kohvik Johanna

Võrumaa

Seto Tsäimaja

Järvamaa

Tikupoiss
Kohvik-Resto Ajatu

Hiiumaa

Tuuletorni Kohvik Ruudi

Läänemaa

Hapsal Dietrich

**Peresõbralik
Toitlustusasutus**

Võrgustikutöö

Strateegiline eesmärk: Oleme liikmesorganisatsioonide koostöövõrgustik, täites ühiseid eesmärke ja panustades üksteise arengusse. Peame oluliseks, et liikmesorganisatsioonid oleksid võimekad ja iseseisvad.

Mõttekool. Foto: Eesti Lastekirjaste Perede Liit

Liikmepäevad ja üldkoosolek

Üheks oluliseks Liidu võrgustiku ühendajaks on liikmepäevad ja üldkoosolek. Liikmepäevad toimusid 18. veebruaril peresõbralikus toidukohas Reimani kohvikus Viljandimaal ja 26. augustil Suvekoolis Holstre-Polli Tervisekeskuses, kus mh toimus kohtumine notariga. Üldkoosolek toimus 25. märtsil Pärnumaal ja päeva lõpetas koolitus "Kommunikatsioon Facebookis ja Instagramis", koolitaja Brit Mesipuu. Lisaks korraldasime aasta alguses juhatuse strateegiapäeva.

Üldkoosolek. Foto: Eesti Lasterikaste Perede Liit.

Kogukonnatöö

Enamjaolt näevad lasterikaste kogukonnad end kohaliku omavalitsuse koostööpartneritena ning kohaliku elaniku häälekandjatena, olles justkui puhvriks kohaliku inimese ning omavalitsuse vahel. Samas toimib kogukond ka nõuandjana, nõustades kohalikku omavalitsust selle töös ja tegemistes eeskätt perepoliitilistes otsustes ning peresõbraliku avaliku ruumi puudutavates otsustes. Projekti tegevused on suunatud perede sotsiaalse aktiivsuse-, kohanemis- ja läbilöögivõime suurendamise, suhtevõrgustiku loomise ja arendamise, perede nõustamise ja jõustamise ning koostöö arendamisele. Ühendatud on tegevused, mis on nii lastele kui noortele jõukohased ja huvipakkuvad, noorte tegevusi esiletoovad kui ka peret tervikuna toetavad. Kogukondliku algatuse puhul on ühiseks nimetajaks aktiivne kodanik, kes otsib ise lahendusi, lähtudes soovist midagi parandada või parendada.

Kuna LO-d teevad tihedalt koostööd ka teiste organisatsioonidega, eesmärgiga vahendada vajalikke majapidamistarbeid, riideid ja toidukaupu oma piirkonna peredele, siis on vajalik katta ka sellega kaasnev logistikakulu. Toetasime LO-sid infotubade

Mõttekool. Foto: Eesti Lasterikaste Perede Liit.

tööshoidmisel, kus toimub annetuste vahendamine, erinevate kohtumiste ja koolituste korraldamine, piirkonna töökoosolekute läbiviimine, lastele mängunurga kasutamise võimaldamine jm tegevused.

73 TOETATUD LIIKMES-
ORGANISATSIOONIDE
SÜNDMUST

Mõttekool

Traditsiooniline liikmetele suunatud VIII Mõttekool toimus 03.-04. novembril Harjumaal, Kuke Turismitalus ning kandis pealkirja "Mõttekool – asi on minus". Osalejate arv 36 inimest.

Kokkusaamise eesmärk on võrgustikuliikmete toetamine läbi sisemiste ressursside leidmise ning uute võimaluste märkamise. Sel korral toimusid kohtumised kolme inspireeriva külalisega – Sandra Vabarna, Katrin Alujev ja Enn Meiesaar. Lisaks toimus praktiline töötuba, kus tutvuti erinevate kangatrüki tehnikatega ning sai osaleda "Kogemuste kullaproovis" ehk jagada oma häid kogemusi LO-s tegutsedes.

Mõttekool. Foto: Eesti Lasterikaste Perede Liit.

Vabatahtlike tänuüritus

Vabatahtlike ja panustajate hoidmiseks ning märkamiseks kogunesime 2. detsembril Cantervilla lossi tallisaali. Õhtu jooksul toimusid erinevad sõnavõttud, tutvustati toimunud tegevusi ja märgati inimesi, kes on käesoleval aastal olulisel määral seisnud lasterikaste perede huvide eest ning tegutsenud selle nimel, et lasterikkus oleks ühiskondlikult tunnustatud väärtus.

Vabatahtlike tänuüritus. Foto: Mari-Liis Leetla.

Peretunde loomine

Strateegiline eesmärk: Korraldame inspireerivaid koolitusi ja sündmusi, mis loovad peretunnet ja muudavad lastega pere elu mitmekesisemaks. Oleme peredele toeks materiaalse kindlustunde loomisel.

Suvekooli Foto: VAU Studio.

Positiivset vanemlust toetavad kursused

Koostöös MTÜ Vaikuseminutitega pakkusime suurpere liikmetel võimalust osaleda perepõhistes koolitusprogrammides, mille eesmärk on toetada peresiseseid suhteid, suurendada pereliikmete toimetulekut stressiga ning tõhustada enesejuhtimise oskusi. Kuna eesmärk oli jõuda peredeni nende elukohast ja liikumisvõimalustest sõltumata, pakkusime kompaktsed koolitusprogrammi, mis oli läbitav videokoolitusena.

Vaikuseminutite enesejuhtimise baaskursust – lastevanemate meelerahu ja enesejuhtimise võimekuse kasvatamiseks (20 õpiampsi). Kursus annab oskused harjutuste tulemuslikuks kasutamiseks laste ja noortega, et häälestada lapsi õppimisele või uuele tegevusele; rahustada ärevaid lapsi, kui nad on murelikud või endast väljas; arendada keskendumisvõimet, tähelepanelikkust õppimisel; toetada hoolivat suhtekeskonda ja empaatiavõime arengut; hoolitseda enda meelerahu ja parema enesetunde eest.

“Kuidas tulla toime pingete ja keeruliste tunnetega?” – tegevuslik ja mänguline teadveloleku õpe, mille kursus on loodud koos lastega. Kursuse eesmärk on toetada lapse ja vanema vahelise toetava kontakti tekkimist/püsimist, kasvatada peresuhtes tasakaalukust, arendada kuulamisoskust ning emotsioonidega toimetulekut. Kokku 12 eel-salvestatud mängulist videot (u 10-15 min), mida koos lapsega saab endale sobival hetkel vaadata ja kaasa teha, lisaks ka 12 kirjalikku inspiratsiooni-juhendit vanemale.

Vaikuseminutite enesejuhtimise baaskursuse kasutusõiguse väljastamine 228 perekonnale ning kursuse “Kuidas tulla toime pingete ja keeruliste tunnetega” kasutusõiguse väljastasime 204 perekonnale. Seega pakkusime lisaväärtust 432 perekonnale ehk 1292 pereliikmele.

Videokursuste pakkumine jätkub 2024. aastal.

Pere- ja paarisuhte toetamine

2023. aastal jätkasime Sotsiaalministeeriumi poolt rahastatud koolituste sarjaga – “Teekond soovitud armastuseni”. Koolituse eesmärk on anda paarile teadmised ja praktilised tööriistad, et luua sügavalt rahuldustpakkuv ja teadlik suhe, mis on eluliselt vajalik ka laste heaoluks ja arenguks. Hea vanemluse aluseks on hea paarisuhe. Koolitus baseerub Imago suhteteoorial, mille looja dr. Harville Hendrix on alates 1980ndatest integreerinud erinevad psühholoogilised, käitumuslikud, filosoofilised ja vaimsed lähenemised. Sõna “Imago” tähendab ladina keeles pilti, kuvandit, ettekujutust.

Koolitusel on alljärgnevad alameesmärgid:

- Teadvustada lapsepõlve mõju paarisuhtele ja märgata, kuidas see mõjutab meie käitumismustreid lapsevanemana;
- Teadvustada, et toimiva suhte aluseks on turvaline ühendus ja oskus seda teadlikult luua ja hoida;

- Mõista, et konfliktid on suhte loomulik osa ning võimaldavad suhtel areneda, kui selleks on olemas vajalikud oskused;
- Õppida ja praktiliselt harjutada konfliktide ja erimeelsuste lahendamist Imago dialoogi abil;
- Õppida kuulajana pakkuma jagajale täielikku kohalolu, tähelepanu ning mõistmist, seda ka siis, kui ollakse eriarvamusel;
- Õppida jagajana pakkuma kuulajale selget, ausat ja turvalist sõnumit enda sees toimuvast;
- Õppida suhtesse teadlikult tooma turvalisust, mõistmist, rõõmu, hoolivust ning emotsionaalset ja füüsilist lähedust.

Koolitused toimusid: 27.-29.01.23 Viljandis, 31.03.-02.04.23 ning 20.-22.10.23 Pühajärvel. Koolitustel osales 45 paari (90 inimest), koolitajateks Sille Jõgeva ja Urme Raadik.

Kogemusnõustamine

Liidus pakutava kogemusnõustamise teenuse "Hoolin ja hoian" eesmärgiks on aidata inimesi, kes on sattunud kriisiolukorda enda või oma lapse haiguse, trauma, erivajaduse vms tõttu. Teenus aitab inimesel paremini aru saada tekkinud olukorrast, maandada kriisis tekkinud pingeid ning suunata teda kriisist väljatulekul. Kogemusnõustajana töötab inimene, kellel on samalaadne isiklik elukogemus, läbitud kriisikogemus ning nõustamisalane ettevalmistus. Kogemusnõustaja jagab sarna-

sesse olukorda sattunud peredega oma teadmisi ja praktilisi oskusi, mis aitasid temal raske olukorraga toime tulla.

2023. aastal pakkusid Liidu seitse kogemusnõustajat ühtekokku **139 nõustamistundi**. Peamised pöördumise põhjused: vaimne tervis, lahutus, pere igapäevane toimetulek, stress, ärevus, suhted pereliikmete vahel, tööle naasmine pärast lapsehoolduspuhkust jm.

Hoolin ja Hoian
Kogemusnõustamine

139 NÕUSTAMIS-
TUNDI

Annetuste kogumine ja vahendamine

1 396

lapse ja noore osalemist huvitegevuses toetasime koostöös Sotsiaalministeeriumi ja Aitan Eestit MTÜ-ga

4 262

kultuurisündmuste külastuskorda vahendasime koostöös heategevusfondiga Aitan Lapsi ja Tartu Kontsertkorraldus

500

perekonnale koostöös Sanitex Estonia OÜga vahendasime kinkekomplektid, mis sisaldasid erinevaid olmevahendeid

250

Võrumaa ja Pärnumaa perekonnale toime jõulurõõmu koostöös Lidl Eestiga

1 009

lapse jõulusoove aitasid täita Maxima Eesti OÜ, Montonio Finance OÜ, PricewaterhouseCoopersi AS, Viljandi Metall, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi töötajad, Astro Baltics, Katrin Kiisk & LITIGANTE Õigusbüroo ning mitmed kümned inimesed

Ühiskondliku suhtumise kujundamine

Strateegiline eesmärk: Peame oluliseks, et lasterikkus oleks üldlevinud väärtus, et ühiskond oleks teadlik suurperede väljakutsetest ja rõõmudest. Tunnustame ja märkame peresid.

Tunnustusauhind "Teenäitaja" laureaat Triin Jõgeva perekonnaga. Foto Riti Voll.

Tere tulemast lasterikkuse võlumaailma

Sellel aastal jätkas Liit traditsiooni ning kinkis Eesti sünnitusmajadega koostöös perekondadele, kuhu on sündinud kolmas või enam laps, kinkekomplekti, millest leiab mh beebipapud ja lastelaulude heliplaadi. Kinkepakk antakse emadele üle otse sünnitusmajas.

Beebipapude õmblemise eestvedajad on nobenäpudest emad Pärnumaa Lasterikkad liikmesorganisatsioonist. Aja jooksul on projektiga liitunud Harju-, Järva-, Põlva-, Saare-, Valga-, Viljandi- ja Saku organisatsioonide pereemad. Lastelaulude heliplaat on loodud Võrumaa Lasterikkad eestvedamisel.

Projekti tarbeks oleme välja töötanud spetsiaalsed Liitu tutvustavad voldikud ja kinkekarbid, millega papud ja plaat sünnitusmajades üle antakse. Kogu tegevuse vältel toimub suhtlemine vabatahtlike õmblejate ning sünnitusmajadega, et tagada kinkekomplektide piisav varu haiglates.

Lasterikkuse võlumaailma tervituskomplektid aitavad lasterikkaste peredeni toimetada:

- Tartu Ülikooli Kliinikumi naistekliinik
- Ida-Tallinna Keskhaigla
- Järvamaa Haigla sünnitusosakond

Foto: Eesti Lasterikkaste Perede Liit

- Kuressaare Haigla SA sünnitusosakond
- Lõuna-Eesti Haigla sünnitusosakond
- Rakvere Haigla sünnitusosakond
- Lääne-Tallinna Keskhaigla, Pelgulinna Sünnitusmaja
- Pärnu Haigla naiste- ja lastekliinik
- SA Viljandi Haigla sünnitusosakond
- Ida-Viru Keskhaigla
- Narva haigla sünnitusosakond

870 KINKEKOMPLEKTI
BEEBIDELE

Rändnäitus "Naise elu lõuend"

"Naise elu lõuend" on üks imearmas ja südamlük näitus, mõttekild ja inspiratsioon, kus soovitakse edasi anda sõnumit, et emadus toob esile naise ilu, võlu ja väe. Näitus koosneb 13 naise fotost, mis põhinevad tuntud kunstnike maalide taaslavastustel. Peategelastena figureerivad naised, kes on emaks vähemalt neljale lapsele ning ühtekokku andnud elu 58 lapseraasule.

2023. aastal rändas näitus järgmistes kohtades:

- Lääne-Virumaa, Jämeda Mõis, august 2022 – märts 2023
- Põlvamaa, Vana-Koiola Rahvamaja, märts – aprill 2023
- Jõgeva, Kultuurikeskus, mai 2023

2023. aasta suvel kinkisime pildid fotodel kujutatud emadele ning nii sai rändnäitusest armas ajalookild.

Traditsioonitruud sündmused

2 497

lasterikka pere liiget osales liidu korraldatud traditsioonilistel sündmustel – suurperepäeval, suvekoolis ja sügispäeval

19. Suurperepäev Tallinna

Loomaaias. Sündmusel osales 1096 inimest 228-st perekonnast.

Fotod: Ardo Kaljuvee, Tiit Mõtus,
Eesti Lasterikaste Perede Liit.

Suvekool. 2023 aastal toimus Suvekool 25.-27.08. Viljandimaal, Holstre-Polli Spordikeskuses, korraldajaks Liidu meeskond koos paarikümne vabatahtlikuga. Sündmusest võttis osa 429 inimest 99-st perekonnast. Perede majutus oli valdavalt telkides ning korraldatud oli viis toidukorda.

Programmilised tegevused:

- esmaabi koolitus;
- liikumis- ja sportmängud;
- vibulaskmine;
- käsitööliste kohtumispai ja inspiratsioonipesa;
- müstilise kaju meisterdamine;
- kogemusnõustamise vaimusalong;
- vestlusring notariga;
- kiiking;
- individuaalne kalapüügivõistlus;
- tantsu workshopid;
- jooga;
- ATV sõidud;
- tehnikahuviliste eri, tutvumine Ameerika autodega;
- muusika- ja tantsuõhtud;
- filmiõhtud;
- trummiõpe;
- lillede äratundmise viktoriin;
- tuletõrjeolümpia;
- Silver Sepp ja fantaasiapillid;
- soolakurkide valmistamise töötuba;
- öömatkad vapratele.

Fotod: VAU! Stuudio.

10. Sügisene perepäev.

SuperSkyparkis.

Sündmusel osales 972 inimest.

Fotod: Riti Voll.

SUMIN

KUULA

Spotify

Apple Podcasts

SOUNDCLOUD

Podcast Sumin

Eesti Lasterikaste Perede Liidu Podcast SUMIN toob kuulajateni lastega perede argisuminaid – mured, rõõmud, väljakutsed ja lennukad ideed. Puudutame teemasid läbi lapsevanemate elukaare, teeme peatuseid nii armastusel kui eluraskustel. Räägime perega seiklemisest, kastist välja mõtlemisest ning valikute tegemisest. 2023. aastal ilmus kümme podcasti episoodi, mille saatejuhiks oli Urmas Vaino. Lisaks saatekülalisele/tele oli igasse saatesse kaasatud ka lasterikka pere vanem/ad kes aitasid küsimusi esitada ning antud teemal ka kaasa mõtiskleda.

Episood 10: Lastega koos kasvamine.

Kuidas lapsevanemana oma vaimset tervist hoida? Milliseid kasvatusnippe võiksid lapsevanemad teada? Mida tähendab austav vanemlus? Nendele ja teistele küsimustele aitas vastuseid leida saatekülaline **Merilin Mändel**. Küsimusi esitati koos nelja lapse ema **Getteriga**.

 <https://www.youtube.com/watch?v=pICM-1dPM6Y>

Episood 11: Metsa? Matkale? Perega?

Kuhu võiks suvel Eestis matkata? Mida perega üldse matkal teha? Kuidas valmistuda? Mis kaasa pakkida? Just nendele ja paljudele teistele küsimustele vastas matkaekspert **Palbo Vernik**. Saates jagavad oma matkakogemusi ka kuueliikmelise pere lapsevanemad **Tatjana** ja **Andrei**.

 <https://www.youtube.com/watch?v=unu1SO0ly2Y&t>

Episood 12: Liikumine loob rõõmu

Saate peakülaline oli JooksOnLahe eestvedaja **Gätly Valge**. Kuidas leida aega iseendale? Milline trenn mulle sobib? Kuidas Gätly jooksmiseni jõudis? Mis üldse on Jooksonlahe? Gätly jagab ka väga palju soovitusi ja häid nõuandeid, kuidas liikumiseks aega leida. Küsimusi aitas esitada viie lapse ema **Elin** ning nelja lapse ema **Kairi**.

 <https://www.youtube.com/watch?v=u3mkdJI7KRI>

Episood 13: Kui lapsed kodust lahkuvad.

Saates oli külas psühholoog *Rita Rätsepp*. Räägime, mis saab siis, kui lapsed on juba suuremad ja hakkavad kodust ära minema. Kuidas sellega toime tulla? Kuidas see lapsevanemaid mõjutab? Kuidas end ja last selles protsessis toetada? Kaasa rääkisid lasterikaste perede vanemad *Agnes Paldre* ja *Kaur Lohk*.

 <https://www.youtube.com/watch?v=5Q9r1R3UrA8&t>

Episood 14: Paarisuhte tervishoid.

Koos suhteterapeudi *Kairi Lengiga* arutasime, kuidas paarisuhtet hästi toimivana hoida, kuidas toime tulla raskete hetkedega ja kuidas üldse aru saada, mis meie jaoks paarisuhtes oluline on? Hea vanemlus algab heast paarisuhtest. Kairi jagas mitmeid häid nippe, kuidas suhet partneri või elukaaslasega õnnelikuna hoida.

 https://www.youtube.com/watch?v=LKG_2-kTBeE

Episood 15: Isad ja pojad – meeste vaimne tervis.

Salvestuslaua taga said kokku Peaasi psühholoog ja koolitaja *Daniel Soomer* ning lasterikka pere isa *Margus Vain*. Kuidas end mehena toetada? Kuidas oma tundeid tunda? Kuidas olla hea eeskuju oma lastele, partnerile, kolleegidele? Kuidas ennast väljendada? Episoodis räägiti nendel ja mitmel teisel meeste vaimse tervisega seotud teemadel.

 https://www.youtube.com/watch?v=V_dnXpfCHjY

Episood 16: Perekont Kāo kümme aastat hiljem.

See toimekas perekond on tuttav Kanal 2 menükast saatest "Jane ja Urmet pluss 10". Nüüdseks on saate tegemisest möödunud täpselt kümme aastat – uurisime, kuidas on perel läinud, millised seigad jäid võtteperioodist eriti eredalt meelde ja muljetame elust lasterikkas perekonnas kümne lapsega.

 <https://www.youtube.com/watch?v=qIGZ2wh1AcM>

Episood 17: Laste vaimne tervis.

Saates räägime laste ja noorte vaimsest tervisest. Külas on noorte- ja lastepsühholoog *Lagle Reinup*. Kuidas teha nii, et minu ja lapse suhe oleks usaldav, toetav ja lähedane? Kuidas olla oma lapse jaoks olemas? Kuidas juhtida enda ja oma lapse tundeid? Stuudios jagab oma kogemusi ka nelja lapse ema *Jana Treier*.

 <https://www.youtube.com/watch?v=Pdo3T5zRBXM>

Episood 18: Suure pere rahanipid.

Külas on rahaekspert ning endine Rahandusministeeriumi rahatarkuse koordinaator *Liisi Kirch*. Kuidas koostada pere eelarvet? Kuidas oma kulutusi planeerida? Kuidas ja kas üldse kaasata ka lapsi rahast rääkima? Stuudios jagab oma kogemusi ka kolme lapse ema *Margot Helena Kasari*.

 <https://www.youtube.com/watch?v=EkiD08hZvB4>

Episood 19: Aeg ja harjumused.

Saatekülaline *Sandra Vabarna* rääkis aja planeerimisest, prioriteetide sätimisest, harjumustest, unest, naistest ja paljust muust põnevast. Stuudios jagab oma kogemusi ka lasterikka pere ema *Mirjan Rukiste*.

 https://www.youtube.com/watch?v=PN5TY_c6MuE

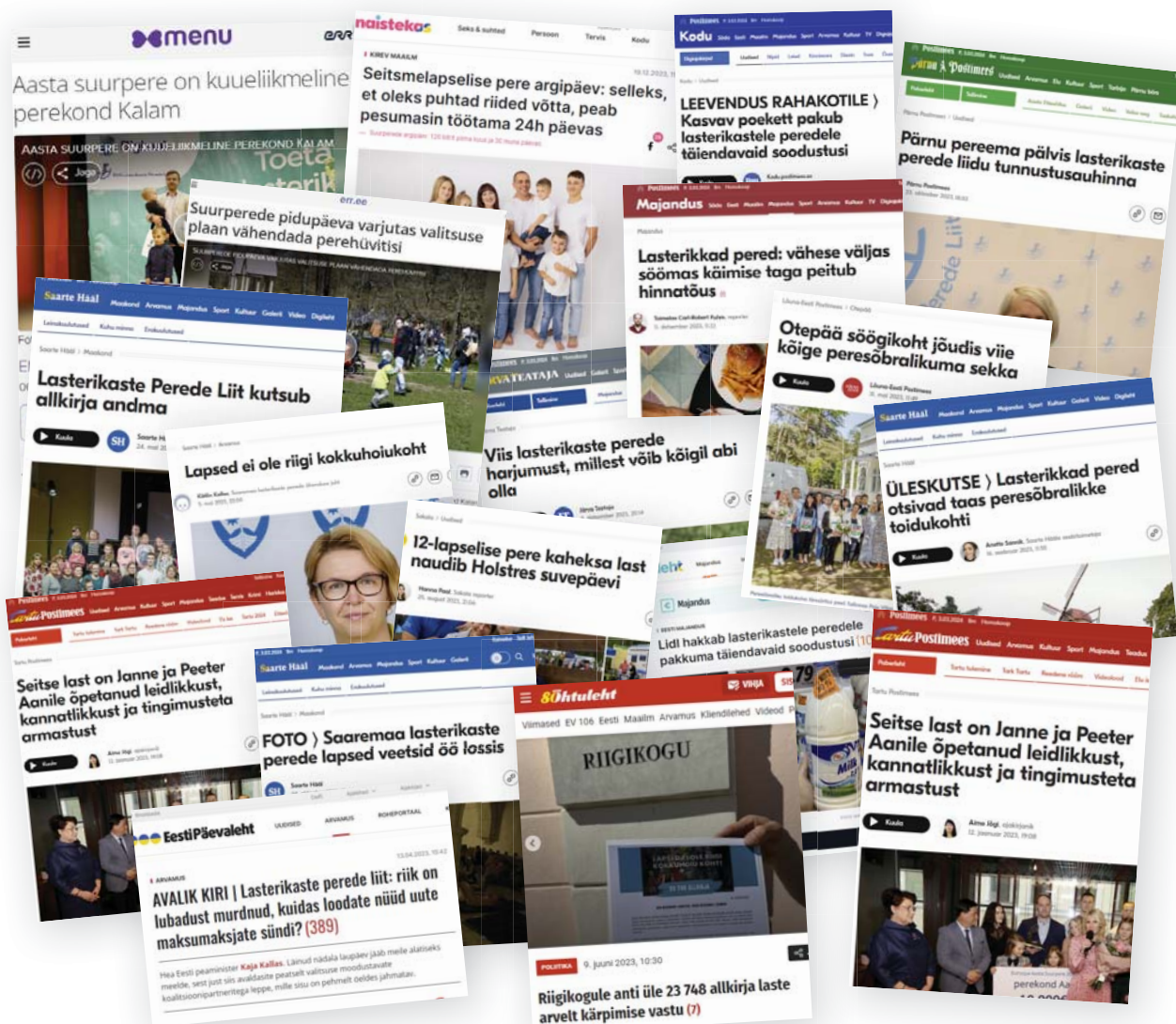
Meie nähtavus

Liidu Facebooki lehe (<https://www.facebook.com/lasterikkad.ee>) oli 1. jaanuari 2023 seisuga märkinud meeldivaks **5371 kasutajat**, aasta viimaseks päevaks **6128 kasutajat**, seega märkis lehe aasta jooksul meeldivaks **757 kasutajat** ehk uute jälgijate arv kasvas **14%**.

www.lasterikkad.ee veebilehte külastati 2023. aastal **45 120 korda** 13 619 külastaja poolt. Nendest **13 618** olid **uued külastajad**. Keskmine sessiooni pikkus oli 1 minut ja 50 sekundit. Kokku sooritati **sessioone 19 507**. Lasterikaste veebilehte kasutati 2023. aastal **mobiili vahendusel 68%** ning **arvuti vahendusel 31.5%** ja **tahvelarvuti vahendusel 0.5%**.

Perekaardi Facebooki lehe (<https://www.facebook.com/perekaart>) oli 1. jaanuari seisuga märkinud meeldivaks **5601 kasutajat**, aasta viimaseks päevaks **6087 kasutajat**, seega märkis lehe aasta jooksul meeldivaks **486 kasutajat** ehk uute jälgijate arv kasvas **8%**.

2023. aastal külastati www.perekaart.ee veebilehte **2 979 250 korda** 89 127 külastaja poolt, nendest **85 871** olid **uued külastajad**. Keskmine sessiooni pikkus oli 4 minutit ja 47 sekundit. Kokku sooritati **sessioone 165 819**, mida on eelmise perioodiga võrreldes **85 690 võrra rohkem**. Perekaardi veebilehte kasutati 2023. aastal **mobiili vahendusel 73.9%**, **arvuti vahendusel 25.4%** ja **tahvelarvuti vahendusel 0.7%**.

Erilised tänusõnad

Meie ühtekuuluvus on meie jõud.

2023. aastal panustasid meie võrgustikus järgmised inimesed:

Fotod: Mari-Liis Leetla.

Harjumaa Lasterikkad

- Krista Keelmann-Vessin
- Riina Vellamäe
- Mirjan Rukiste

Ida-Virumaa Lasterikaste Perede Ühing

- Leila Kurgjärv
- Olga Efimova
- Olga Mägi

Jõgevamaa Lasterikkad

- Kirly Sadam
- Eleri Tiit
- Maris Maigre
- Liis Toomjõe
- Raul Pärnasalu

Järvamaa Lasterikkad

- Ringa Kamarik
- Miina Tõnise
- Gerli Mass
- Kätlin Roosipuu

Kagu-Eesti Lasterikkad

- Maris Saarniit
- Bibi Perlov
- Annika Koort
- Kerli Heinväli
- Maiken Ostrat

Lääne-Harju Lasterikkad

- Piret Puolokainen
- Taimi Lillmann
- Viire Null

Lääne-Virumaa Suurte Perede Ühendus

- Reet Lainla
- Milli Nagel
- Lilyana Liivamägi
- Indrek Luik
- Aili Toming

Läänemaa Suurperede Liit

- Inga Pärnaste
- Tiia Jõelett
- Maria Strauss
- Argo Hussar

Põlvamaa Lasterikkad

- Eve Kallari
- Inga Pruss
- Seleri Koor
- Anu Kuldmägi

Pärnumaa Lasterikkad

- Evelyn Gustasson
- Ilona Palmsaar
- Renata Püss
- Natalja Zadunaiskaja-Kiviselg
- Sirle Saunanen
- Varje Värav
- Triin Jõgeva

Raplamaa Lasterikkad

- Jaanika Rüütmaa
- Enely Estaal
- Margit Leo
- Kersti Puntso
- Maile Välman

Saaremaa Lasterikaste Perede Ühendus

- Kaja Kuusk
- Kätlin Kallas
- Katre Sikk
- Triinu Putnik

Saku Valla Lasterikkad

- Kairi Koolme
- Kairi Zaletajev
- Kadrin Pukk

Tartu Pereliit

- Triinu Jairus
- Eleri Roose
- Svetlana Rodbaver
- Janne Aan
- Urmo Kiviselg

Viljandimaa Lasterikkad

- Jana Kaseoja
- Kadi Grünbaum
- Eneli Õnne
- Teivi Toomsalu
- Eleri Romantšuk

Võrumaa Lasterikkad

- Mari Järg
- Triin Kuusemets
- Getri Tõntsel
- Mirjam Dremljuga

Hiumaa Lasterikkad

- Liana Vaino
- Reeni Metsküla
- Kärölyn Kivistik
- Anu Tammearu
- Mari-Liis Leivalt

Kuusalu Valla Lasterikaste Perede Selts

- Tiia Grünthal

Valgamaa Lasterikaste Perede Ühing

- Teana Sobko
- Evelyn Kuus
- Timo Laks

2023. aastal panustasid Liidu tegemistesse järgmised töötajad ja juhatuse liikmed

Auli Örne-Vainaru, büroojuht

Reet Kiidjärv, assistent, Perekaardi programmi koordinaator

Sandra Eowyn Karu, kommunikatsioonijuht

Triinu Sink, Peresõbraliku toitlustusasutuse programmi koordinaator

Katrin Kiisk, juhatuse liige, kommunikatsioon ja ühiskondliku suhtumise kujundamine

Janne Seeder, juhatuse liige, lasterikaste perede huvide kaitse

Janne Aan, juhatuse liige, sündmused ja õpikojad

Viire Null, juhatuse liige, perede materiaalse kindlustunde loomine, heateod ja annetused

Aage Õunap, president, juhatuse liige, meeskonna kooshoidja, organisatsiooni rahastus

Virge Ratasseppe ja **Kairit Kivja** – raamatupidajad, V.Finantser OÜ

Gen Lee, vabatahtlik IT tugi

Aitäh meie partneritele!

- A. Le Coq
- Aitan Eestit MTÜ
- Aitan Lapsi SA
- Anneli Mänd
- Apollo Kauplused OÜ
- AS Delfi Meedia
- AS HKScan Estonia
- AS Salvest
- Aspire Brands Oy
- Astro Baltics töötajad
- Auksi kohvik ja motell
- Auksi Puhkemaja
- Avon Eesti OÜ
- BerryMarket OÜ
- Bigbank AS
- Deko
- DSV Estonia
- Eesti Hõõvellist OÜ
- Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA
- Eesti Rahvusringhääling
- Eesti Ratsaspordi Liit
- Ekspress Meedia AS
- Elämän Leipä Jokaiselle
- Evispo OÜ
- Expressline OÜ, Kraba kauplused
- Fazer Eesti OÜ
- Fellini Kohvik OÜ
- Fullsize Van & Truck Club Estonia
- Holstre aiand
- Hondakeskus LX Motors
- Hotell Centrum Viljandi OÜ
- Infigo OÜ
- Insplay, Rekato OÜ
- Kadarbiku Köögivili OÜ
- Kaitseliit
- Katrin Kiisk, Litigante Õigusbüroo OÜ ja tema sõpruskond
- Kaubamaja AS
- Kehtna Lihatoöstus OÜ
- Kohvik Arturi Juures, Kohvik Herr Artur
- Koksvere Veski OÜ
- KredEx AS
- Kuma AS
- Leibur AS
- Lidl Eesti OÜ
- Liisi Kirch
- Lindex Eesti OÜ
- Maiste Talu Aiand
- Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeeriumi töötajad
- Marmiton AS
- Maxima Eesti OÜ
- Merlyn Uusküla
- Mones & Tuur OÜ
- Montonio Finance OÜ
- Muhoov OÜ
- Orkla Eesti AS ja Kalev AS
- Paulig Estonia AS
- Popsport
- Premia AS
- PricewaterhouseCoopers AS
- Print Best
- Procter & Gamble
- Punkti Mesi OÜ
- Päidre Puukool
- Rademar
- Rahandusministeerium
- Reval-Sport Spordiklubi
- Riho Kinnisvarahoolidus OÜ
- Rohekalda Aiand OÜ
- Saku Õlletehas AS
- Sanitex Estonia OÜ
- Sotsiaalministeerium
- Sveba-Dahlen Baltic OÜ
- Swecon AS
- Säga-Aaviku talu
- Tallinna Kaubamaja
- Tallinna Sadama Hotell
- Tanel Veenre, Õhuloss OÜ
- Tartu Kontsertkorraldus OÜ
- Tartu Mill AS
- Tarvastu Saariku talu
- Telia Eesti AS
- Tere AS
- Trevomark OÜ
- Ty Nordic OÜ ja Ty Nordic Norge AS
- Viljandi Metall
- Viljandi Rattaklubi
- Viljandi Vald
- Vincom OÜ
- XS Mänguasjad

2023. aasta, pungil keerukust ja uusi väljakutseid

Käesolev aasta on olnud äärmiselt keeruline ja pingeline nii Liidu kui ka lasterikaste perede jaoks. 5. märtsil toimunud Riigikogu valimiste järel moodustasid koalitsiooni Reformierakond, Eesti 200 ja Sotsiaaldemokraatlik Erakond. Uue valitsuse poolt ellu viidav maksupoliitika rasis keskmist palka teenivat lasterikast perekonda väga valusalt. Ja seda ajal, mil meil on läbi aegade kõrgeim inflatsioon, sh toiduainete, esmatarbekaupade, energiahindade ja eluasemelaenu kallinemise näol.

2024. aastast muutuv perehüvitiste süsteem on neist kõige rängem hoop. Lisaks tõsteti käibemaksu, mis suurendab toidukorvi maksumust, tõsteti tulumaksu, mis alandab perede igakuist sissetulekut, kadus ära huvitegevuse toetus millega Liit on saanud aastaid peresid toetada. Nimistut täiendavad maksumoodustuste kärped nii laste kui ka eluasemelaenu intresside pealt, mis andsid peredele igakuiselt sadu eurosid pere eelarvesse täiendust ning lisandub automaks, kus taaskord saab kõige enam pihta päevinäinud autoga ringisõitev maapere.

Ja see pole veel kõik, eelmise aasta lõpus vastu võetud otsus, tõsta peretoetusi, pani ka mitmeid omavalitsusi ümber vaatama oma toetuspakette. Kui varem sai lasterikas pere kohaliku omavalitsuse kaudu soodustust lasteaias kohatasu maksmisel või ringitasu kompensatsiooni muusika või spordikoolis käimiseks, siis sellest aastast otsustasid mitmed omavalitsused neid toetusi piirata. Paraku ei ole mitte ükski neist omavalitsustest ennistamas endist olukorda. Seega on perekonnad saanud löögi ka kohaliku omavalitsuse tasandil.

Tõsi on see, et kõrge inflatsiooni tõttu järsult kasvanud kuludega on peredel keeruline olnud toime tulla juba praegu, kuid riigipoolse toe oluline vähenemine muudab selle kordades raskemaks. Samuti kahjustas 2022. aasta lõpus lasterikastele peredele antud lubadustest taganemine oluliselt riigi usaldusväärsust ja perede turvatunnet. Karm aga tõsi.

Kuid sellesse aastasse jäi ka palju head ja tähelepanuväärset:

- Meie traditsioonilised sündmused ja kokkusaamised – Suurperepäev, Sügisene perepäev ja Suvekool, mida sel aastal korraldas Liidu peakontor aga ka LO juhtidele mõeldud liikmete päevad, Mõttekool, vabatahtlike tänuüritus.
- Meie tunnustused- Aasta suurpere ja Pärilpüüdja
- Peresõbralikud toidukohad
- Uue formaadiga Sumin koos Urmas Vainoga
- Paarisuhtekoolitused ja koostöö MTÜ Vaikuseminutitega
- Osalemine Arvamusfestivalil
- Meie kelmikad reelid, statistika ampsud ja LO-de fookusesse toomine sotsiaalmeedias.
- Beebipapud ja huvitegevuse toetus
- Liikmehaldussüsteemi arendustööde käivitamine
- Perekaardi programm ja 102 uut partnerit
- Pääpikukontor

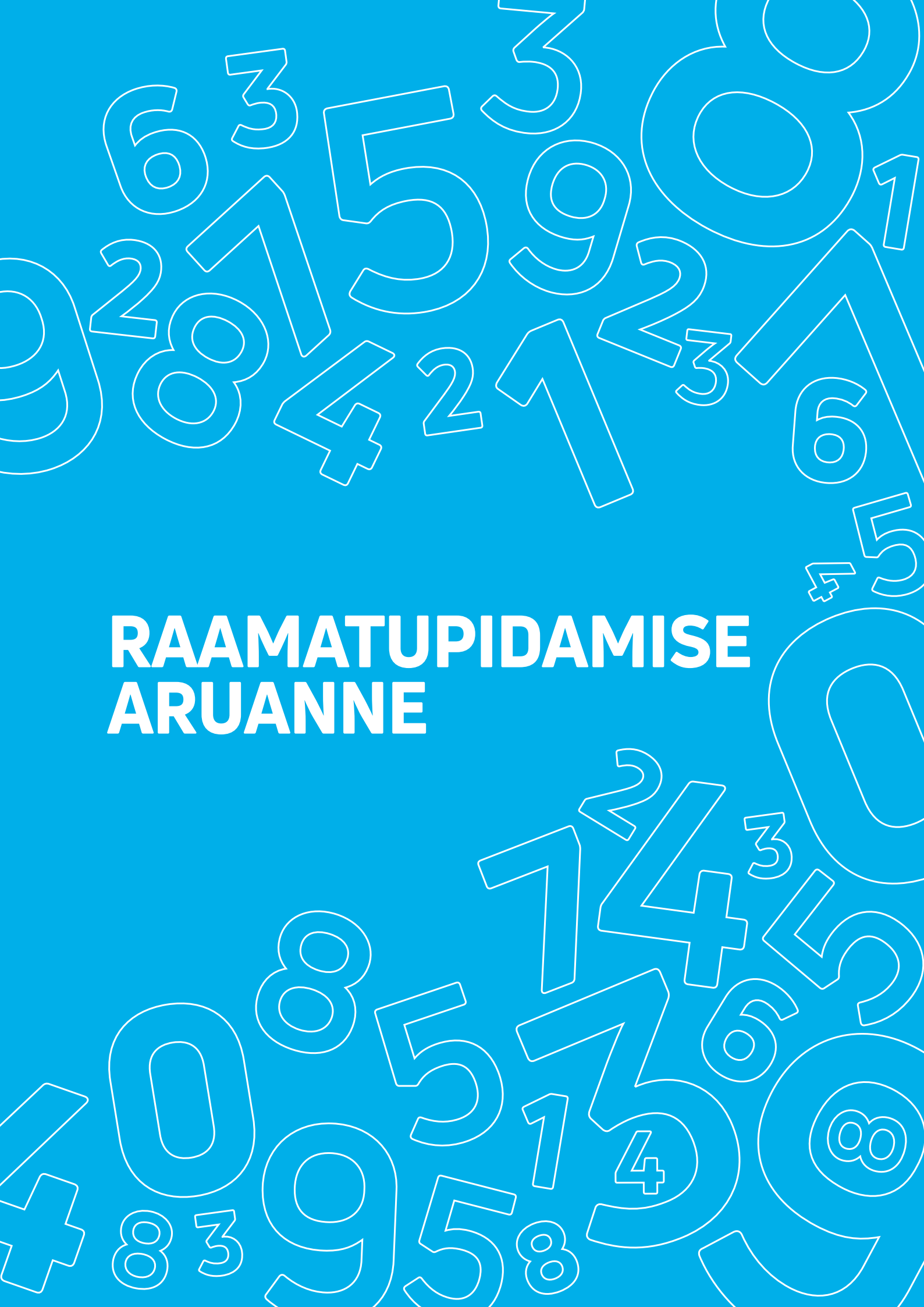
Sel keerulisel ja pingsal ajal on äärmiselt oluline, et meie võrgustiku tugisambad, LO juhid ei väsiks. Et neil oleks oskust hoida siin elus kõige tähtsat, iseennast, seejärel oma lähedasi ja siis alles teisi lasterikkaid perekondi enda ümber.

Täna südamest kõiki, kes olid meie kõrval ja toetasid koos meiega. Just üheskoos askeldades, üksteist toetades, saame muuta meie Eestit ja meie ühiskonda paremaks ja peresõbralikumaks.

Aage Õunap

Eesti Lasterikaste Perede Liidu president

The background of the entire page is a solid blue color. Scattered across this background are numerous white-outlined numbers of various sizes and orientations. These numbers include 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, and 9. Some numbers are large and prominent, while others are small and partially obscured. The numbers are distributed across the entire page, creating a dynamic and abstract pattern.

RAAMATUPIDAMISE ARUANNE

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	136 586	72 807	
Nõuded ja ettemaksed	238 740	255 537	2
Kokku käibevarad	375 326	328 344	
Põhivarad			
Nõuded ja ettemaksed	0	197 178	2
Immateriaalsed põhivarad	0	50 000	
Kokku põhivarad	0	247 178	
Kokku varad	375 326	575 522	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	34 048	29 385	3
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	276 492	302 575	
Kokku lühiajalised kohustised	310 540	331 960	
Pikaajalised kohustised			
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	0	196 866	
Kokku pikaajalised kohustised	0	196 866	
Kokku kohustised	310 540	528 826	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	46 696	82 184	
Aruandeaasta tulem	18 090	-35 488	
Kokku netovara	64 786	46 696	
Kokku kohustised ja netovara	375 326	575 522	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	11 800	9 792	
Annetused ja toetused	565 578	381 515	4
Tulu ettevõtlusest	174 565	147 948	
Kokku tulud	751 943	539 255	
Kulud			
Sihotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-426 145	-237 588	
Jagatud annetused ja toetused	-122 075	-120 266	5
Mitmesugused tegevuskulud	-31 330	-64 374	
Tööjõukulud	-42 930	-53 286	6
Muud kulud	-111 403	-99 245	
Kokku kulud	-733 883	-574 759	
Põhitegevuse tulem	18 060	-35 504	
Muud finantstulud ja -kulud	30	16	
Aruandeaasta tulem	18 090	-35 488	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	18 060	-35 504
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	50 000	0
Kokku korrigeerimised	50 000	0
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	213 975	-450 121
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	4 663	2 166
Laekunud intressid	30	16
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	-222 949	451 651
Kokku rahavood põhitegevusest	63 779	-31 792
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	0	-50 000
Kokku rahavood investeerimistegevusest	0	-50 000
Kokku rahavood	63 779	-81 792
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	72 807	154 599
Raha ja raha ekvivalentide muutus	63 779	-81 792
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	136 586	72 807

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2021	82 184	82 184
Aruandeaasta tulem	-35 488	-35 488
31.12.2022	46 696	46 696
Aruandeaasta tulem	18 090	18 090
31.12.2023	64 786	64 786

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Eesti Lasterikaste Perede Liidu 2023.aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standardid on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses ning mida täpsustavad Raamatupidamise Toimkonna juhendid. Aastaaruande koostamisel on kasutatud varem kasutusel olnud arvestuspõhimõtteid. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse bilansis ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke. Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid kaudsel meetodil.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuded ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse iga ostja kohta eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi kohta. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 1700 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku eluega varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 1700

Finantskohustised

Finantskohustusteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustusi. Finantsvara ja -kohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või -kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või -kohustustega otseselt seotud tehingukulutusi. Finantskohustused eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Annetused ja toetused

Sihtfinantseerimisest saadud tulu kajastatakse tulemiaruanDES proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. Tulu kajastamisel rakendatakse brutomeetodit st. saadud toetusi ja kompenseeritavat kulu kajastatakse tulemiaruanDES eraldi ridadel. Sihtfinantseerimisega seotud tulud kajastatakse tulemiaruanDES real "annetused ja toetused". Liikmemaksud ja annetused kajastatakse tekkepõhiselt. Mittesihotstarbelised toetused ja annetused kajastatakse tuluna laekumise hetkel.

Tulud

MTÜ tulemiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr. 1 alusel. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta. Teenuste müük on mittetulundusühingu kõrvaltegevus.

Kulud

Tegevuskuludena näidatakse mittetulundusühingu tegevusega seotud tekkepõhiseid kulusid. Tööjõukulud ning nendega seotud maksukulud kajastatakse tekkepõhiselt perioodis, mille eest kulu arvestati. Kasutamata puhkusepäevade ja väljamaksmata puhkusetasude kohustust hinnatakse ümber üks kord aastas aastaaruande lõpu seisuga.

Seotud osapooled

Aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriliste otsustele

* tegev- ja kõrgemat juhtkonda,

* eelpool loetletud isikute lähisugulasi ja nendega seotud ettevõtteid.

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansi kuupäeva, 31. detsembri 2023 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järelejäanud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Nõuded ostjate vastu	1 051	1 051	0
Ostjatelt laekumata arved	1 051	1 051	0
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	3 705	3 705	0
Muud lühiajalised nõuded	233 984	233 984	0
Kokku nõuded ja ettemaksed	238 740	238 740	0
	31.12.2022	Jaotus järelejäanud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Nõuded ostjate vastu	866	866	0
Ostjatelt laekumata arved	866	866	0
Muud lühiajalised nõuded	451 849	254 671	197 178
Kokku nõuded ja ettemaksed	452 715	255 537	197 178

Lisa 3 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	10 340	10 340
Võlad töövõtjatele	4 914	4 914
Maksuvõlad	6 932	6 932
Muud võlad	2 845	2 845
Muud viitvõlad	2 845	2 845
Saadud ettemaksed	2 091	2 091
Muud saadud ettemaksed	2 091	2 091
Puhkusetasu kohustus	6 398	6 398
Võlgnevus aruandvatele isikutele	528	528
Kokku võlad ja ettemaksed	34 048	34 048
	31.12.2022	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	7 805	7 805
Võlad töövõtjatele	5 480	5 480
Maksuvõlad	6 609	6 609
Muud võlad	3 190	3 190
Muud viitvõlad	3 190	3 190
Puhkusetasude kohustus	5 078	5 078
Võlgnevus aruandvetele isikutele	1 223	1 223
Kokku võlad ja ettemaksed	29 385	29 385

Lisa 4 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2023	2022
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	548 219	357 854
Mittesihotsatabelised annetused ja toetused	17 359	23 661
Kokku annetused ja toetused	565 578	381 515

Rahalised ja mitterahalised annetused		
	2023	2022
Rahaline annetus	565 578	381 515
Kokku annetused ja toetused	565 578	381 515

Lisa 5 Jagatud annetused ja toetused

(eurodes)

	2023	2022
Huvihariduse toetus	105 907	99 407
Tunnustusürituste auhinna- ja toetusfond	12 750	11 000
Ainelise abi vahendamine	3 418	9 859
Kokku jagatud annetused ja toetused	122 075	120 266

Lisa 6 Tööjõukulud

(eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	77 284	75 103
Sotsiaalmaksud	30 813	26 886
Juhatuse liikmete tasud	14 443	2 400
Kokku tööjõukulud	122 540	104 389
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	79 611	51 103
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	8	4

Lisa 7 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2023	31.12.2022
Juriidilisest isikust liikmete arv	19	19

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	40 133	28 182
Isikliku sõiduauto kasutamise hüvitis	3 047	8 488

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 16.03.2024

Eesti Lasterikaste Perede Liit (registrikood: 80090320) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
AAGE ÕUNAP	Juhatuse liige	18.03.2024
KATRIN KIISK	Juhatuse liige	18.03.2024
VIIRE NULL	Juhatuse liige	18.03.2024
JANNE AAN	Juhatuse liige	18.03.2024
SVEA STAMBERG	Juhatuse liige	18.03.2024
JANNE SEEDER	Juhatuse liige	18.03.2024

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Kodanikuõiguste kaitse ja eestkoste; teatud elanikegrupi huvide kaitse	94991	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 4370055
Mobiiltelefon	+372 55535482
E-posti aadress	info@lasterikkad.ee
Veebilehe aadress	www.lasterikkad.ee